

## **KREIRANJE I SPROVOĐENJE PROGRAMA UPRAVLJANJA DOMAĆINSTVOM PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA SUBJEKATA KOJI OBAVLJAJU PRIVREDNU DELATNOST U OBLASTI AGROTURIZMA**

*Program osposobljavanja za subjekte koji obavljaju privrednu delatnost u oblasti agroturizma namenjen je članovima seoskih gazdinstava i preduzetnicima koji započinju ili već obavljaju delatnost u oblasti agroturizma.*

### 1. Naziv modula

**IPARD II program kao instrument finansijske podrške za razvoj agroturizma**

### 2. Institucija koordinator izrade modula

RRA Jug, Niš, Srbija u saradnji sa RRA Zlatibor, Užice, Srbija i REDAH, Mostar, BiH

### 3. Autori modula

Autor: Tatjana Panić Živković, RRA Jug  
Ko-autori: Todora Aleksić, RRA Zlatibor, Ivica Sivrić, REDAH

### 4. Cilj(evi) modula

Doprinos razvoju ruralnih područja u Srbiji i BiH kroz podizanje kapaciteta seoskih gazdinstava i preduzetnika u oblasti agroturizma za otpočinjanje i unapredjenje agroturističkih aktivnosti i agroturističke ponude korišćenjem sredstava IPARD II programa (aktivne mere, LEADER pristup i LAG-ovi).

### 5. Opšti ishodi učenja

Na kraju obuke polaznici će moći da identifikuju projektne inicijative i ideje u skladu sa svojim potrebama u oblasti agroturizma i prepoznaju načine za njihovu realizaciju u okviru mogućnosti koje pruža IPARD II program kroz aktivne mere i LEADER pristup.

### 6. Posebni ishodi učenja po modulima (znanja, veštine i stavovi)

Unapredjenje znanja polaznika o:  
-Iskustvima zemalja u regionu kroz primere dobre (i loše) prakse u korišćenju sredstava za razvoj agroturizma;  
-Institucionalnim mehanizmima i preduslovima za korišćenja IPARD II sredstava;  
-Načinu konkurisanja i potrebnoj dokumentaciji za IPARD II sredstva;  
-Metodologiji izrade poslovnog plana;  
-LEADER pristupu i lokalnim akcionim grupama (LAG), okviru i aktivnostima za razvoj agroturizma.

7. Sadržaj, metode, trajanje i spisak materijala za ostvarivanje modula

SADRŽAJ MODULA	METOD(E) RADA	Broj sati			
		Teorija	Praksa	Moodle	Ukup.
<b>1. dan – IPARD II program kao instrument finansijske podrške za razvoj agriturizma</b>					
<b>Uvod</b> -Predstavljanje trenera, ciljeva, strukture obuke i učesnika.	Prezentacija i diskusija; Predstavljanje.	0,5			0,5
<b>Tema 1. Uspostavljanje IPARD programa i korišćenje sredstava</b> -Iskustva uspostavljanja IPARD programa u regionu-izgradnja institucija i sprovođenje; -Primeri korišćenja IPARD sredstava za razvoj agriturizma.	Prezentacija; Diskusija;	1			1
<b>Tema 2. IPARD mere, korisnici i investicije</b> - Predstavljanje mera i kriterijuma mera: <b>Investiranje u poljoprivredna gazdinstva;</b> <b>Investiranje u preradu i marketing poljoprivrednih proizvoda;</b> <b>Diversifikaciju i razvoj ruralne ekonomije;</b> - Prihvatljivi korisnici i investicije; - Finansiranje investicija (banke/sopstvena sredstva).	Prezentacija; Diskusija.	1			1
<b>Tema 3. IPARD procedure-od ideje do realizacije</b> - Ideja i planiranje projekta; - Prijavni obrasci; - Provera i prikupljanje potrebne dokumentacije; - Sprovođenje projekta; - Uskladenost sa standardima (Nacionalni i EU); - Izmene ugovora; - Zahtev za isplatu.	Prezentacija; Diskusija.	1			1
<b>Tema 4. IPARD poslovni plan</b> - Šta je poslovni plan? Opšte smernice za izradu poslovnog plana; -Prihvatljivost i legalnost investitora i projekata; - Sadržaj poslovnog plana: Finansijka analiza; Opisni deo; - Modeli finansiranja IPARD projekata.	Prezentacija; Diskusija.	1			1
<b>Tema 5. LEADER pristup i LAG u cilju razvoja agriturizma</b> -Poreklo i ideja LEADER pristupa; -Glavne karaktersitike LEADER pristupa; -Sedam ključnih elemenata LEADER pristupa ; -Izgradnja partenrstava i faze formiranja lokalnih akcionih grupa-LAG-ova; -Lokalne razvojne strategije kao osnov LEADER-a; -Procedure za izbor LAG-ova i izbor projekata-	Prezentacija; Diskusija;	1			1

mobilizacija ruralnog stanovništva u cilju razvoja agriturizma; -Monitoring realizacije lokalne razvojne strategije.					
<b>Zaključci, diskusija i evaluacija seminara</b> - Rekapitulacija ključnih elemenata obuke; - Pitanja učesnika; - Evaluacija seminara.	Prezentacija; Diskusija; Evaluacija.	0,5			0,5
<b>Spisak materijala za učenje i podučavanje:</b>	-Handouti namenskih .ppt prezentacija; -Relevantne internet stranice				

### 8. Uslovi u pogledu prostora, opreme i sredstava, kao i vremenskih i sezonskih uslova neophodnih za ostvarivanje modula

<p><u>Prostor, nameštaj i drugi uslovi okruženja za realizaciju programa:</u> - Zatvoren prostor dovoljnim prirodnim i veštačkim osvetljenjem za smeštaj max. 20 polaznika u radioničkom rasporedu i organizaciju kafe pauze i posluženja za ručak. - Dovoljan broj stolica (20) i stolova (ili stolica sa nastavkom za pisanje). Poseban sto za posluženje (kafe pauza i pauza za ručak).</p> <p><u>Ostala oprema, materijal i pribor (za grupu do 20 polaznika)</u> - Projektor; - Platno ili TV; - Flipchart; - Laptop; - Produžni kablovi; - Samolepljivi papirići (stick-it-notes); - Papir za flipchart; - Flomasteri; - Štampani handout-i.</p> <p><u>Osoblje</u> - Trener; - Pomoćni trener.</p> <p><u>Trajanje obuke</u> -8 sati (6 sati obuke + dve 30 minutne i jedna 60 minutna pauza).</p>
---

### 9. Troškovi modula

<p>Procena troškova materijala (bez troškova prostora i opreme)* - Ostalo (papir, štampanje, stick-it-notes, flomasteri): 30 EUR ----- Ukupno: 30 EUR -----</p> <p>Procena troškova osoblja: - Trener: 250 EUR - Pomoćni trener: 200 EUR ----- Ukupno: 450 EUR ----- SVEGA: 480 EUR</p>
---

-----  
\*Na bazi materijala specificiranog u sadržaju kursa i za grupu do 20 polaznika.

#### 10. Prilagođenost programa

Program je prilagođen najširem krugu subjekata koji obavljaju privrednu delatnost u oblasti agroturizma- pojedincima, seoskim/poljoprivrednim gazdinstvima i preduzetnicima koji započinju ili već obavljaju delatnost u oblasti agroturizma, kao i svim ostalim zainteresovanim stranama.

#### 11. Broj polaznika po grupi

Minimalno: 6

Maksimalno: 20

#### 12. Posebni uslovi za pohađanje modula

Bez posebnih obrazovnih, starosnih ili drugih uslova za polaznike.

#### 13. Postupak provere savladanosti modula

Nije primenjivo.

#### 14. Realizatori modula

- Za prve obuke (trening trenera) u Srbiji i BiH za realizatore kursa predlažu se:
- RRA Jug- Srbija, RRA Zlatibor –Srbija;
- REDAH- BiH-Prilagodjavanje obuke zakonodavstvu i stanju u sektoru u BiH.